

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 08
Rotel 0802

DOM
2019-10-23
Stockholm

Mål nr
B 11175-18

Sid 1 (9)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 29 oktober 2018 i mål nr B 2307-18, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagare Zilla Hirsch
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm

Klagande (Målsägande)

Annika Ljung
c/o Södermalmspolisen
Tokel Knutssonsgatan 20
Stockholm

Företrädd av åklagaren

Motpart (Tilltalad)

FREJ Robin Larsson, 19830909-3311
Hjälmserydsvägen 24
372 91 Ronneby

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Viktor Banke
Advokatbyrån Dubio AB
Kungsgatan 44, 4 tr
111 35 Stockholm

SAKEN

Hot mot tjänsteman

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten dömer Frej Larsson för hot mot tjänsteman den 25 februari 2018 enligt 17 kap 1 § brottsbalken (åtalspunkt 2) och bestämmer påföljden till villkorlig dom och 70 dagsböter på 200 kr.
2. Hovrätten avslår Annika Ljungs skadeståndsyrkande.

Dok.Id 1535675

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 90 E-post: svea.avd8@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

3. Frej Larsson ska betala en avgift om 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.
 4. Viktor Banke får ersättning av staten med 18 634 kr. Av beloppet avser 13 455 kr arbete, 1 265 kr tidsspillan, 187 kr utlägg och 3 727 kr mervärdesskatt. Frej Larsson ska till staten återbetala hela kostnaden för försvararen i hovrätten.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska döma Frej Larsson för hot mot tjänsteman den 10 februari 2018 och den 25 februari 2018.

Annika Ljung har yrkat att hovrätten ska bifalla hennes skadeståndsyrkande om 5 000 kr för var och en av gärningarna.

Frej Larsson har motsatt sig ändringsyrkandena.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Parterna har åberopat samma bevisning i hovrätten som i tingsrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Åtalet för hot mot tjänsteman den 10 februari 2018

Hovrätten gör inte någon annan bedömning än den som tingsrätten gjort beträffande den första åtalspunkten och finner därmed i likhet med tingsrätten att det inte är styrkt att det var Frej Larsson som lade ut den aktuella bilden med tillhörande text på Instagram. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i denna del.

Åtalet för hot mot tjänsteman den 25 februari 2018

Utgångspunkter för hovrättens prövning

Av utredningen har framkommit att låten ”Då ska hon skjutas” skrevs och lades ut några veckor efter det att Annika Ljung i media kritiserat en spelning vid vilken Frej Larsson medverkat, att det därefter vid upprepade tillfällen på Frej Larssons Instagramkonto publicerats inlägg med referenser till Annika Ljung och att Annika Ljungs namn även förekommit i låten ”#attgöraenannika” som lades upp på Spotify samma dag som ”Då ska hon skjutas”. Hovrätten konstaterar att det mot den bakgrunden och genom innehållet i dessa bilder, filmer och låttexter är visat att ”Då ska hon skjutas” skrevs och lades upp till följd av att Frej Larsson var upprörd över Annika Ljungs uttalanden och att det är uppenbart att samtliga referenser till ”Annika

Ljung” avser personen Annika Ljung och ingenting annat. Särskilt tydligt framgår detta av den återopade direktsändningen på Instagram i vilken Frej Larsson kommenterar hela händelseförloppet från den kritiserade spelningen på Kägelbanan till reaktionerna på ”Då ska hon skjutas”.

De frågor hovrätten ska ta ställning till är om det är bevisat att Frej Larsson skrev låten ”Då ska hon skjutas” och såg till att den lades ut på Spotify, att texten innefattar ett hot om våld å Annika Ljungs person, att hotet var ägnat att framkalla allvarlig fruktan hos Annika Ljung för hennes personliga säkerhet, att låten skrevs för att hämnas Annika Ljungs tjänsteåtgärd samt att Frej Larsson i så fall har haft uppsåt till brottet.

Har Frej Larsson objektivt sett gjort sig skyldig till hot mot tjänsteman?

I likhet med tingsrätten och på de av tingsrätten anförda skälen anser hovrätten det bevisat att Frej Larsson skrev låten med tillhörande text och såg till att den lades ut på Spotify. Hovrätten instämmer vidare i tingsrättens bedömning att de textrader i låten som åklagaren har återgett i gärningsbeskrivningen objektivt sett innefattar ett hot om våld som riktar sig mot Annika Ljung som person.

Vad gäller frågan om hotet var ägnat att väcka allvarlig fruktan för Annika Ljungs egen säkerhet gör hovrätten följande överväganden. Bedömningen ska göras utifrån hur situationen framstår från Annika Ljungs synvinkel. Det ska härvid beaktas att Frej Larsson och Annika Ljung inte känner varandra och att Annika Ljung därmed inte kan ha vetat vad Frej Larsson hade för avsikt med sina uttalanden. Två veckor innan ”Då ska hon skjutas” publicerades kunde man på Frej Larssons Instagram bl.a. läsa följande i en bildtext: ”...polisen Annika Ljung ska filéas på Valborg”, ”#dåskahonskjutas” och ”#snuthat”. Samma dag som låten ”Då ska hon skjutas” lades upp på Spotify lades dessutom även låten ”#attgöraenannika” upp, i vilken bl.a. dessa textrader återfanns: ”...om du fuckar med mitt arbete, då kommer jag fucka med ditt arbete” och ”för du kommer dö Annika precis som alla andra. För en sak vet jag att är man bitter som dig så tynar man bort i cancer”.

Mot den bakgrunden instämmer hovrätten i vad tingsrätten anført om att den sammantagna bilden av den kommunikation som Frej Larsson riktade mot Annika

Ljung vid den här tiden var kritisk, provokativ och i viss mån aggressiv. Situationen har enligt hovrätten därmed varit sådan att textraderna "...knallar där du bor", "Annika Ljung är en ful fisk och då ska alla små fiskar få lida" och "då ska hon skjutas" har varit ägnade att väcka allvarlig fruktan för Annika Ljungs egen säkerhet, inte minst med hänsyn till den stora spridning som hon hade anledning att utgå från att hotet skulle få.

Med beaktande av att låten lades upp på Spotify eftersom Frej Larsson var irriterad över vad Annika Ljung i tjänsten hade gjort för uttalanden i media, är det också styrkt att hotet om våld gjorts i anledning av Annika Ljungs myndighetsutövning. Sammanfattningsvis är det därmed styrkt att Frej Larsson objektivt sett har gjort sig skyldig till brottet hot mot tjänsteman. Frågan är om det också är styrkt att han har haft uppsåt till brottet.

Har Frej Larsson haft uppsåt till brottet?

Med hänsyn till vad som framkommit om bakgrunden till att Frej Larsson skrev låten och eftersom han själv inte har uppgett någon annan trovärdig förklaring till sitt agerande anser hovrätten det styrkt att avsikten med låten var att hämnas Annika Ljung på grund av hennes uttalanden i media. Vidare anser hovrätten att Frej Larsson, inte minst mot bakgrund av reaktionerna på Instagram-inlägget ett par veckor tidigare, måste ha förstått risken för att Annika Ljung skulle uppfatta budskapet i låten som ett hot och att detta var ägnat att framkalla allvarlig fruktan hos henne. Eftersom han trots det såg till att låten lades upp på Spotify har han i vart fall varit likgiltig inför detta. Den sammantagna bedömningen är därmed att Frej Larsson har gjort sig skyldig till hot mot tjänsteman.

Står det i strid med yttrandefriheten att döma Frej Larsson för brott?

Omständigheterna är sådana att det finns skäl att särskilt väga in Frej Larssons rätt till yttrandefrihet vid den straffrättsliga prövningen av det uttalande som han har fällt enligt åtalspunkten 2. Frågan är om yttrandefrihetsintresset innebär att bestämmelsen om hot mot tjänsteman i 17 kap. 1 § brottsbalken ska ges en mer restriktiv och för Frej Larsson mer förmånlig tolkning än vad som framgår av lagtexten. Denna prövning bör

ske först mot det konstitutionella skyddet för yttrandefriheten enligt regeringsformen och därefter enligt motsvarande bestämmelse i Europakonventionen (se NJA 2005 s. 805, ”Pastor Green”).

Regeringsformen

Yttrandefriheten är enligt 2 kap. 1 § första stycket regeringsformen frihet att i tal, skrift eller bild ”uttrycka tankar, åsikter och känslor”. Enligt 2 kap. 20 § får yttrandefriheten begränsas genom lag och enligt 2 kap. 21 § får en begränsning i friheten göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle.

Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Enligt 2 kap. 23 § får yttrandefriheten och informationsfriheten inskränkas bl.a. ”om särskilt viktiga skäl föranleder det”. I paragrafens andra stycket anges att vikten av vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i bl.a. kulturella angelägenheter i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter särskilt ska beaktas.

I förarbetena till bestämmelsen om yttrandefrihet uttalas att kriminalisering av brott där hot utgör en brottsförutsättning inte ska anses utgöra någon begränsning av yttrandefriheten i regeringsformens mening. Som exempel på ett sådant brott anges olaga hot (prop. 1975/76:209 s. 141 f.). Enligt hovrätten kan det ifrågasättas om det här synsättet fortfarande är giltigt. Sedan uttalandet gjordes har nämligen såväl olaga hot och hot mot tjänsteman införts bland tryck- och yttrandefrihetsbrotten i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen (se prop. 2001/02:74 och NJA 1999 s. 275). Detta talar för att det även på regeringsformens område finns skäl att betrakta frågor som rör reglering av hotbrottslighet som att de faller inom tillämpningsområdet för yttrandefriheten. Det gäller i vart fall hot som uttalas på ett sätt som får spridning bland allmänheten, t.ex. genom att det framförs på ett populärt användarkonto på sociala medier.

Det finns ett starkt samhälleligt intresse av att förhindra att poliser och andra tjänstemän hotas som hämnd för åtgärder som har vidtagits i tjänsten och för annan påtryckning av det slaget. Frej Larsson får uppfattas som att syftet med att rikta

uttalanden mot Annika Ljung var att kritisera en polisinsats mot en fest som han hade anordnat och att få till stånd en diskussion om polisens arbetsmetoder. Ett sådant ändamål framstår utan tvekan som beaktansvärt vid en avvägning mellan yttrandefriheten och motstående intressen. Det hot som Frej Larsson har framfört mot en utpekad och namngiven polis har dock enligt hovrätten gått utöver vad som följer av skyddet för yttrandefriheten enligt 2 kap. 1 § regeringsformen. Detta gäller även om det beaktas att Frej Larsson – något som han själv har framhållit – i anslutning till låten som avses enligt åtalspunkten 2 även publicerade en låt som var mindre hotfull och att han är verksam i en musikgenre där tonen i låttexterna ofta är hård.

Hovrättens slutsats i denna del är att grundlagsskyddet för yttrandefriheten enligt 2 kap. 1 § regeringsformen inte utgör hinder mot att döma Frej Larsson i enlighet med åtalet.

Europakonventionen

Frågan är då om rätten till yttrandefrihet enligt art. 10 i Europakonventionen påverkar möjligheten att döma Frej Larsson för brott. Yttrandefriheten enligt Europakonventionen är inte en absolut rättighet utan får underkastas sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den allmänna säkerheten, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers rättigheter. När Europadomstolen bedömer om en påstådd inskränkning är nödvändig i ett demokratiskt samhälle prövar domstolen om den svarar mot ett angeläget samhälleligt behov, om den är proportionell med det legitima ändamål som ska tillgodoses och om de skäl som de nationella myndigheterna anger för att berättiga den är relevanta och tillräckliga. En samlad bedömning ska göras av omständigheterna, bl.a. innehållet i det som sagts och det sammanhang i vilket uttalandena gjorts, för att avgöra om inskränkningen är proportionerlig i förhållande till ändamålet och om skälen för den är relevanta och tillräckliga. Även bestraffningens art och stränghet ska beaktas i sammanhanget (se NJA 2005 s. 805). Uttalanden som kan uppfattas som stöd för våldsanvändning eller uppmaningar till hat och hämnd har inte ansetts skyddas av yttrandefriheten enligt Europakonventionen (se domstolens domar den 7 februari 2006 i målet Halis Doğan mot Turkiet och den 31

juli 2007 i målet Karatepe mot Turkiet samt Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, s. 469).

Hovrätten har kommit fram till att Frej Larsson med hot om våld har angripit Annika Ljung för att hämnas hennes uttalanden i media. Hovrätten gör bedömningen att hot som på detta sätt riktar sig mot enskilda namngivna personer klart faller utanför det område som yttrandefriheten enligt Europakonventionen är avsett att skydda. Något hinder mot att döma Frej Larsson föreligger därmed inte heller med hänsyn till Europakonventionen.

Kränkningersättning

Hot mot tjänsteman är ett brott som innefattar angrepp mot person och frid och som därmed kan grunda rätt till ersättning för kränkning. Personer inom vissa yrkesgrupper löper typiskt sett en större risk än andra att utsättas för våld, hot eller liknande angrepp i sin yrkesutövning. HD har, vid bedömningen av allvaret av en kränkning, i rättsfallen NJA 1999 s. 725 och NJA 2005 s. 738, uttalat att en polisman i tjänsten måste vara beredd på att mötas med vissa angrepp och ha en större mental beredskap inför detta än andra, varför ersättning för kränkning inte kan utgå vid varje våldshandling, ofredande eller liknande brott mot person som en polis blir utsatt för i sin yrkesutövning. Om en kränkning är av sådan art att den kan sägas utgöra ett klart angrepp på offrets privata sfär, kan ersättning utgå även när offret tillhör en utsatt yrkesgrupp. Hovrätten anser att Frej Larssons hot mot Annika Ljung har ett samband med de kritiska uttalanden hon inom ramen för sin tjänst som polis gjorde i media och att den kränkning hon fått utstå på grund av Frej Larssons handling inte är av sådan art att den utgör ett klart angrepp på hennes privata sfär. Hennes yrkande om skadestånd ska därför avslås.

Påföljd

Hovrätten anser att straffvärdet för det brott som Frej Larsson döms för uppgår till fängelse en månad. Hot mot tjänsteman är ett brott av sådan art att det föreligger en presumtion för att påföljden ska bestämmas till fängelse. Med hänsyn till det förhållandevis låga straffvärdet och omständigheterna i övrigt kan dock påföljden

stanna vid villkorlig dom i förening med dagsböter. Frej Larsson har vid huvudförhandlingen uppgett att hans inkomst numera är betydligt lägre än den var år 2017 då hans taxerade inkomst uppgick till 700 000 kr. Eftersom han inte har lämnat någon närmare uppgift än så anser hovrätten det skäligt att utgå från att han numera i vart fall har en inkomst som uppgår till hälften av den taxerade inkomsten år 2017. Dagsbotens storlek bestäms med utgångspunkt i det.

Övriga frågor

Frej Larsson har ekonomisk förmåga att till staten återbetala hela kostnaden för försvaret.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2019-11-20

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Staffan Lind (ordförande), hovrättsrådet Daniel Gustavsson, tf. hovrättsassessorn Mushka Pistol (referent) samt nämndemännen Erik Öman och Eva De Marothy.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2018-10-29
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 2307-18

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

FREJ Robin Larsson, 19830909-3311
Hjälmserydsvägen 24
372 91 Ronneby

Offentlig försvarare:

Advokat Viktor Banke
Advokatbyrån Dubio AB
Kungsgatan 44, 4 tr
111 35 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Zilla Hirsch
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm
Box 70296
107 22 Stockholm

Målsägande

Annika Ljung
c/o Södermalmspolisen
Tokel Knutssonsgatan 20
Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Hot mot tjänsteman, 17 kap 1 § 1 st brottsbalken
2018-02-10 -- 2018-02-25 (2 tillfällen)

Ersättning

1. Advokaten Viktor Banke tillerkänns ersättning av allmänna medel med 33 690 kr. Av beloppet avser 24 462 kr arbete, 2 490 kr tidspillan och 6 738 kr mervärdesskatt.
2. Kostnaden för försvaret ska stanna på staten.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Scheelegatan 7	08-561 652 10 E-post: stockholms.tingsratt.avdelning2@dom.se www.stockholmstingsratt.se	08-561 650 02	måndag - fredag 08:00-16:00

YRKANDEN M.M.**Åklagaren**

Åklagaren har i stämningsansökan den 5 juli 2018 yrkat enligt nedan.

1. Hot mot tjänsteman

Frej Larsson har angripit polisen Annika Ljung med hot om våld i anledning av tidigare tjänsteåtgärd som Annika Ljung utfört i sin myndighetsutövning för att hämnas hennes tjänsteåtgärd. Det hände den 10 februari 2018 på okänd plats, Sverige. Frej Larsson lade ut på sitt Instagramkonto en bild med tillhörande text, texten innefattar hot om brottslig gärning på ett sätt som hos Annika Ljung varit ägnat att framkalla allvarlig fruktan för hennes personliga säkerhet, då det i texten står att polisen Annika Ljung ska filéas på Valborg, då ska hon skjutas samt snuthat.

Frej Larsson begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 17 kap. 1 § första stycket brottsbalken

2. Hot mot tjänsteman

Frej Larsson har angripit polisen Annika Ljung med hot om våld i anledning av tidigare tjänsteåtgärd som Annika Ljung utfört i sin myndighetsutövning för att hämnas hennes tjänsteåtgärd. Det hände den 25 februari 2018 på okänd plats, Sverige. Frej Larsson har skrivit en musiklåt med tillhörande text och sett till att musiklåten har lagts upp på Spotify. Texten innefattar hot om brottslig gärning på ett sätt som hos Annika Ljung varit ägnat att framkalla allvarlig fruktan för hennes personliga säkerhet. I musiklåtens text förekommer uttalanden av innebörd att Frej Larsson ska vidta åtgärder gentemot henne som kommer att innefatta lidande för Annika Ljung: att han ska knulla där hon bor, att hon är en ful fisk och att alla fiskar ska få lida samt då ska hon skjutas.

Frej Larsson begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 17 kap. 1 § första stycket brottsbalken

Annika Ljung

Annika Ljung har begärt skadestånd för kränkning med 5 000 kr för var och en av gärningarna, jämte ränta enligt 4 § femte stycket och 6 § räntelagen från respektive brottsdatum till dess full betalning sker.

Frej Larsson

Frej Larsson har förnekat gärningarna.

Frej Larsson har beträffande båda åtalspunkterna invänt att det som påståtts objektivt sett inte utgör hot om våld eller brottslig gärning, att det som påståtts inte är ägnat att framkalla allvarlig fruktan, att det inte är känt vem som lagt upp inlägget eller låten och att det som påståtts under alla omständigheter omfattas av yttrandefriheten enligt regeringsformen och artikel 10 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (Europakonventionen). Han har vidare invänt att den som lagt upp inlägget på Instagram inte haft uppsåt till gärningen och att han själv inte haft uppsåt till att hota någon med våld eller brottslig gärning.

Frej Larsson har bestritt Annika Ljungs skadeståndsyrkanden, i första hand med hänvisning till att han förnekat brott och i andra hand på den grunden att det inte varit fråga om så allvarliga kränkningar av hennes integritet att hon har rätt till skadestånd. Frej Larsson har inte godtagit begärda belopp som skäligen i och för sig, däremot sättet att beräkna ränta.

UTREDNINGEN**Bevisningen i målet**

Åklagaren har som muntlig bevisning åberopat förhör med målsäganden Annika Ljung, med Frej Larsson och med vittnet Thomas Karlsson, som arbetar på Spotify. Som skriftlig bevisning har hon åberopat skärmdumpar av fyra inlägg på Frej

Larssons Instagramkonto, uppspelningar av två låtar samt av en video och två inspelade livesändningar från Frej Larssons Instagramkonto, en skärmdump från Spotify, svar rörande viss IP-adress, utskrifter av låttexter och bakgrundsmaterial i form av bl.a. tidningsartiklar.

Förhör

De hörda har i huvudsak uppgett följande.

Annika Ljung

Hon hade ingen direktkontakt med Frej Larsson i samband med insatsen på Kägelbanan. Det ingår i hennes arbetsuppgifter att informera om narkotika och efter samråd med sin chef svarade hon påföljande dag på medias frågor om insatsen. Hon sade ingenting om Frej Larsson, utan uttalade sig kritiskt om den typen spelningar som det hade varit fråga om. Hon blev sedan, när hon var hemma med sina barn, kontaktad av en kollega som berättade om inlägget på Frej Larssons Instagram den 10 februari i år. Hon såg det och tog åt sig, hon kände sig oskyddad i hemmet. Hon fick personskydd under tre veckor, med rondering varje timme. Hon fick tillstånd att ha vapen hemma. Hon har uppfattat att inlägget är riktat mot henne, som privatperson, inte mot polisen som myndighet. Frej Larsson har 30 000 följare på Instagram, och hon vet inte vad de kan tänkas göra. Hon fick senare information också om låtarna. Hon har hört någon del av dem och har fått veta vad som står i texterna. Hon har uppfattat det som hotfullt att texten lyder ”då ska hon skjutas” och att det är riktat just till henne. Eftersom Frej Larsson också har lagt upp filmer på henne på sitt Instagramkonto tror hon att även andra uppfattar att hoten är riktade mot henne. Hon har varit jätterädd för både Frej Larsson och hans följare. Hon har också känt sig kränkt och förlöjligad.

Frej Larsson

Han har ägnat sig åt gränsöverskridande konst sedan skoltiden. Han använder sig ofta av ett bildligt språk. Inom rapmusiken kan det bli väldigt grovt och våldsironiserande, men det är så själva konstformen är. Han är inte en våldsam person och har aldrig hotat någon. Han skulle ha kunnat bli irriterad på Annika Ljung efter hennes uttalanden i media. Det är livsfarligt att hon sade vad hon tyckte om vilka spelningar stället skulle boka. Poliser ska inte bestämma vad som står på olika scener. Det är inte polisers uppgift. Annika Ljung har yttrandefrihet men vissa saker är kraftigt olämpliga.

Frej Larsson var i konserthallen i Norrköping den 10 februari i år. Under eftermiddagen uppträdde han med en låt och sedan fotograferades han i en svit. Då togs bilden med honom och fisken, tror han. Han och andra från skivbolaget förberedde tillsammans den kvällens Gaffagala, där han senare uppträdde. Han vet inte om det var han som lade upp bilden med tillhörande text på Instagram, men han skulle tro att det inte var han utan att det var någon i hans team som jobbar med sociala medier. I det teamet har alla tillgång till alla hans sociala medier. Det är inte något hotfullt i inlägget. Texten handlar om hans guldfisk, som han döpte samma dag som Gaffagalan. Det är helt uppenbart att det är födelsedagssången som avses med orden då ska hon skjutas. Han vet inte vad ordet snuthatsodling betyder och ordet snuthat måste ses i sammanhanget.

Låten "Då ska hon skjutas" har han skrivit och framfört delar av. Han har inget minne av om det är han som lagt upp den på Spotify, det kan vara han eller någon annan i hans team. Delar har lagts in i en drop-box, som många haft tillgång till. Vissa saker i den har sedan lagts upp på Spotify, andra inte. Alla som har tillgång till den drop-boxen kan lägga upp låtar på Spotify via aggregatorn Amuse AB, det har Frej Larsson inte någon kontroll över. Han minns inte om han när han jobbade med låten tänkte att den skulle bli offentlig.

Låten och framför allt refrängen handlar om samhällets och polisers attack på outsiders. Delen som handlar om Annika Ljung syftar på hans guldfisk, han har varit noga med att hela tiden ha fiskreferenser, som t.ex. till Hitta Nemo. Han jobbar med dubbelmeningar. T.ex. menade han med orden ”knulla din insats” att han var negativ till Nemos pappas insats i filmen Hitta Nemo. Han har också varit noga med att det i låten handlar om att han ska få tillbaka sin dator och sin skiva, annars ska han *skriva* [tingsrättens kursivering] att Annika Ljung är en ful fisk. Det finns ingenting i låten som är hotfullt och han har inte haft några onda avsikter. Det är vanligt med våldsironiska omskrivningar i rapmusiken.

Att han senare skrivit på Instagram att han gjort årtiondets viktigaste låt och att han i livesändningar sagt att det är han som skrivit den och skickat in den betyder inte att det faktiskt är han som gjort det. Som artist talar man i jag-form även om flera har varit inblandade. Han är stolt över låten. Han vet inte hur han tänkte när han live-sände att han handlat lite i affekt och sedan tog bort efternamnet.

Han re-postade filmen på polisen Annika Ljung på Instagram. Den låg redan ute på jättemånga konton.

Thomas Karlsson

Han arbetar på Spotify. Låtar läggs upp där via ett skivbolag eller en s.k. aggregator. Låtarna ”Då ska hon skjutas” och ”#attgöraenannika” lades upp via aggregatorn Amuse AB, som Spotify har avtal med. Båda låtarna har tagits bort efter anmälan. De låg upp tre dagar. Dessförinnan streamades de cirka 27 000 respektive 14 000 gånger. Han har utgått från att Amuse AB har rättigheterna till musiken.

DOMSKÄL

Inledande bedömning

Genom den utredning som har presenterats i målet är inledningsvis följande utrett. Frej Larsson m.fl. anordnade den 11 januari 2018 en spelning på Kägelbanan på Södra teatern. Polisen ingrep mot ett antal personer under kvällen och flera omhändertogs på grund av misstanke om innehav av narkotika. Insatsledaren Annika Ljung från Södermalmspolisens narkotikagrupp uttalade sig efteråt i media och uttryckte bl.a. att det varit kaos och mycket droger. Hon uppgav också att hon inte tyckte att Kägelbanan skulle boka sådana typer av spelningar.

Därefter har det på Frej Larssons Instagramkonto gjorts vissa uttalanden om "Annika Ljung". Det har också laddats upp två låtar av artisten Frej Larsson på Spotify där "Annika Ljung" omnämns. Åtalet bygger på att det är polisen och målsäganden Annika Ljung som namnet syftar på. Frej Larsson har bl.a. invänt att Annika Ljung är namnet på hans guldfisk och att uttalandena inte är riktade mot målsäganden. Tingsrätten återkommer till bedömningen av detta.

Den 10 februari 2018 publicerades på Frej Larssons Instagramkonto ett inlägg med en bild på bl.a. Frej Larsson som håller i ett glas med en guldfisk i, med följande text.

I cognacglaset finns en polisfisk!!, apu apu apu apu. Men polisen Annika Ljung ska filéas på Valborg! #annikaljung #intelligensenstid #dåskahonskjutas # snuthat, kom till flygeln/Norrköping ikväll vi har startat en snuthatsodling!!! #gaffagalan

Inlägget gjordes från en IP-adress tillhörande Norrköpings kommuns trådlösa kundnät för Louis De Geer konsert och kongress i Norrköping.

Den 25 februari 2018 laddades singeln "Då ska hon skjutas" upp på Spotify. Där anges under rubriken "Upphovspersoner" att den är framförd av Frej Larsson, och

skriven av Frej Larsson och Young Earth Sauce. På bilden som hör till singeln på Spotify står bl.a. i fet stil ”filéa polisman på valborg”. En del av en vers lyder:

Ett inlägg på på insta, jag knullar hela din insats, jag knullar din familj, knullar där du bor blåser dig som jag var vindkraft. Ge tillbaka min dator med skivan annars kommer jag skriva Annika Ljung är en ful fisk och då ska alla små fiskar få lida.

I andra delar av låten går texten ut på bl.a. att alla ”horor och knarkare” ska skjutas. Dessa delar är betydligt mer omfattande än textstycket ovan. I låten återkommer som en slags refräng upprepade gånger orden ”då ska hon skjutas”, som sjungs med en känd födelsedagssång som melodi.

Singeln ”attgöraenannika”, av Frej Larsson, laddades upp samma dag. Låten innehåller bl.a. följande text.

Annika Ljung, nu har du satt dig själv i riktiga problem. Du har ringt runt till arrangörer och festivaler och sagt att jag är en bedräglig förebild. [...] Det är inte ditt jobb som polis att ringa runt till kulturbokare och säga som dom ska boka. [...] Nu kommer jag istället skriva en skiva om dig. För om du fuckar med mitt arbete Annika, då kommer jag fucka med ditt arbete och jag kan lova dig att du kommer att få ett skrivbordsjobb för resten av hela ditt liv. Din familj och dina kollegor kommer inte att vara på din begravning för du kommer dö Annika precis som alla andra. För en sak vet jag att är man så bitter som dig så tynar man bort i cancer. [...] Trots allt du har gjort mot mig så önskar jag dig lycka till och jag säger att kärlek är den enda vägen ur det här.

På Frej Larssons Instagramkonto har därefter lagts upp ett inlägg med bl.a. följande text.

Polisen har nu lagt anmälan på att få ner ”då ska hon skjutas” från Spotify. Jag kan inte tolka det på annat sätt än att jag – för att använda P3s uttryck – gjort årtiondets viktigaste låt. Jag är jävligt stolt över det här mästerverket och alla som varit inblandade i att skapa det. 17åriga @youngearthsauce på beaten. @habz.ninja för mixningen oh @annika för att du har en guldfisks intelligens.

På bilden i inlägget syns bl.a. en gulfisk och texten ”filéa polisman på valborg” i fet stil samt ordet ”Censur” i mycket fet stil snett över hela bilden.

I ett senare inlägg på samma konto syns en fisk med ordet ”POLIS” på, en eld i bakgrunden, och i texten uppmanas @polisen_södermalm att ta med dator och kärleksskiva och mötas för att prata.

En film där målsäganden Annika Ljung uttalar sig om narkotika lades upp på Frej Larssons Instagramkonto den 13 mars i år, med en kommenterande text om att situationen är obehaglig.

I inspelningar av livesändningar som lagts upp på Frej Larssons Instagramkonto syns Frej Larsson kommentera bl.a. händelserna i samband med spelningen på Kägelbanan och i tiden därefter. Han uttalar i den ena sändningen bl.a. att han ”lackar lite grann” på att Annika Ljung uttalat sig i media, att han lyckats samla sig och döpa en fisk till hennes namn och att skriva på Instagram att den här polismannen ska filéas på valborg. I den andra sändningen kommenterar han – genomgående i jag-form – låten, och säger bl.a. att han släpptes ur häktet, att han spelade in jättesnabbt en låt om hur han kände, att han skickade igenom meddelandet, att han använde hennes för- och efternamn, att det kanske inte var så schysst, att det var lite i affekt, att hon kanske har barn, att alla lyssnar på hans musik, att han censurerade, att han tog bort hennes efternamn och att han skickade in igen.

Brottet hot mot tjänsteman

För att någon ska dömas för hot mot tjänsteman krävs bl.a. att denne har hotat om våld. Till skillnad för vad som gäller vid olaga hot (dvs. straffbestämmelsen om hot mot annan än tjänsteman) krävs enligt lagtexten inte att hotet har varit ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom. I förarbetena till bestämmelsen om hot mot tjänsteman anges att också

hot som inte innebär trängande fara skulle omfattas av straffbestämmelsen (NJA II 1948 s. 305). Som jämförelse kan nämnas Högsta domstolens avgörande rörande förhållandet mellan misshandel och våld mot tjänsteman, där det med hänvisning till uttalanden i nyss nämnda förarbeten konstateras att våld som inte har orsakat smärta i misshandelsbestämmelsens mening inte heller kan bedömas som våld mot tjänsteman, trots att bestämmelsen om våld mot tjänsteman enligt sin ordalydelse inte kräver att någon effekt av våldet uppstått (NJA 2015 s. 668). I rättslitteraturen har sagts att hotbrott överlag kännetecknas bl.a. av att hotet har varit ämnat att komma till mottagarens kännedom och att det varit ägnat att uppfattas som allvarligt menat samt att det för brottet hot mot tjänsteman också bör krävas att mottagaren faktiskt har uppfattat det som allvarligt menat och att hotet normalt duger för att hos den hotade inge farhågor för att hotet ska kunna förverkligas (se Westerlund, Våld mot tjänsteman, 1990 (diss.) s. 135ff). Det finns avgöranden från Högsta domstolen som tyder på att hotet i sig ska bedömas ur den hotades synvinkel (jfr NJA 1976 s. 587 och NJA 1979 s 517). Westerlunds uppfattning har hänvisats till och tillämpats av Hovrätten för Västra Sverige i dom den 9 maj 2018 i mål nr B 1049-18. Svea hovrätt har i dom den 4 januari 2018 i mål B 10541-17 konstaterat att ett hot om våld (hot om att bita en polis) uttalats, att det för hot mot tjänsteman inte krävs att hotet varit ägnat att framkalla allvarlig fruktan för egen säkerhet och att den tilltalade skulle dömas för hot mot tjänsteman. Någon bedömning av om hotet varit ägnat att uppfattas eller uppfattats som allvarligt menat redovisas inte i skälen.

Tingsrättens utgångspunkt i bedömningen av vad som är ett straffbart hot om våld mot tjänsteman överensstämmer med den som redogjorts för av Westerlund, dvs. att hotet ska ha varit ämnat att nå mottagaren, att det varit ägnat att uppfattas som allvarligt menat, att det av mottagaren har uppfattats på det sättet och att hotet normalt duger för att hos den hotade inge farhågor för att hotet ska kunna förverkligas.

Det har från Frej Larssons sida gjorts gällande att han använt sin yttrandefrihet och konstnärliga frihet och att texterna under alla omständigheter därför inte kan anses utgöra hot.

Rätten till yttrandefrihet skyddas av såväl svensk grundlag som Europa-konventionen. Vidare anges i artikel 13 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna bl.a. att konsten ska vara fri. Yttrandefriheten, och därmed även konsten, får dock begränsas av lagstiftaren under vissa förutsättningar. Respekten för annans rätt till säkerhet till person – som straffbestämmelser om hot- eller hetsbrott är avsedda att upprätthålla – utgör enligt lagstiftaren och domstolarna ett godtagbart skäl att begränsa rätten att yttra sig fritt eller skapa konst. Utgångspunkten för tingsrätten är därmed att straffbestämmelsen om hot mot tjänsteman i sig är utformad på ett godtagbart sätt.

Yttrandefrihetens gränser mot det straffbara området i enskilda fall har tidigare prövats av svenska domstolar och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen), se t.ex. NJA 2005 s. 805, NJA 2012 s. 400, Europadomstolens dom den 17 juli 2018 i målet Mariya Alekhina mot Ryssland och dom i mål B 1113-14 m.fl. från Hovrätten över Skåne och Blekinge den 30 oktober 2014.

Prövningen av åtalet görs med beaktande av rätten till yttrandefrihet och konstnärlig frihet, i enlighet med gällande lagstiftning och praxis.

Hot mot tjänsteman den 10 februari 2018 – Instagraminlägget

Det har framgått av den skriftliga bevisningen och Frej Larssons egna uppgifter att bilden och texten med bl.a. orden ”polisen Annika Ljung ska filéas på Valborg” och ”#dåskahonskjutas #snuthat” har publicerats på Frej Larssons Instagramkonto och att det lades upp från en IP-adress tillhörande Norrköpings kommuns trådlösa kundnät för Louis De Geer konsert och kongress i Norrköping. Det har också

framgått att Frej Larssons Instagramkonto är öppet och att inlägget har setts av en stor mängd följare. Annika Ljung har sett inlägget.

Har Frej Larsson lagt upp inlägget på Instagram?

Åklagaren har i gärningsbeskrivningen bl.a. gjort gällande att det är Frej Larsson som lagt upp inlägget på Instagram. Detta har Frej Larsson varken erkänt eller förnekat. Tingsrätten inleder med att pröva den frågan.

Vid bevisvärderingen ska tingsrätten först pröva värdet av respektive bevis som åklagaren har åberopat och sedan ta ställning till om det sammanvägda värdet av bevisningen är tillräckligt för att gärningspåståendet ska anses vara styrkt. Om så är fallet ska Frej Larssons uppgifter granskas. Om gärningspåståendet därigenom motbevisas eller om den tilltalades berättelse förtar värdet av åklagarens bevisning är beviskravet inte uppfyllt och åtalet ska då ogillas (jfr NJA 2015 s. 702).

Det finns omständigheter som talar för att det är Frej Larsson som har lagt upp inlägget. Inlägget finns på hans eget Instagramkonto och det är upplagt från ett öppet nätverk i en konserthall i Norrköping där han vid tillfället befann sig. Den skriftliga bevisningen knyter dock inte just Frej Larsson till publiceringen.

Åklagaren har med hänvisning till sin skriftliga bevisning påstått att Instagram-inläggets innehåll är så tydligt kopplat till Frej Larsson, och hans vilja att hämnas på Annika Ljung för hennes ingripande vid och uttalanden om Kägelbanan i mitten av januari i år, att det måste vara han som publicerat det. Bevisningen hänför sig till tiden efter publiceringen av inlägget och består framför allt av andra inlägg som gjorts på Frej Larssons Instagramkonto och låtar som lagts upp på Spotify. Innehållet i dessa har redovisats ovan. Det har framgått att Frej Larsson i flera av dem på olika sätt refererar till Annika Ljung. Frej Larsson har hävdatt att alla referenser till Annika Ljung avser hans guldfisk med samma namn. Den invändningen anser tingsrätten att åklagaren har motbevisat. På Frej Larssons

Instagramkonto finns bl.a. en film som visar polisen, personen, Annika Ljung, det finns andra referenser till polisen Annika Ljung, det finns uppmaningar om att ge tillbaka dator och skiva och det står att en polisman ska filéas på valborg.

Tingsrätten menar att det är utrett att det är personen Annika Ljung som många av inläggen avser. Tingsrätten anser dock att bevisvärdet av att andra inlägg på Frej Larssons Instagramkonto och senare publicerade låtar innehåller referenser till målsäganden inte är särskilt högt när det gäller frågan om att knyta Frej Larsson till den faktiska publiceringen av Instagraminlägget den 10 februari 2018.

Åklagaren har också åberopat en inspelad livesändning från Frej Larssons Instagramkonto den 15 mars 2018. Frej Larsson nämner i sändningen Instagraminlägget i förbigående, men inga detaljer kring själva publiceringen av inlägget framkommer. Bevisningen tillför inte särskilt till bedömningen av vem som lagt upp inlägget.

Det tingsrätten först har att pröva är alltså om det är just Frej Larsson som lagt upp inlägget på Instagram. Tingsrättens sammantagna bedömning i den frågan är att det visserligen finns omständigheter som talar för att det var Frej Larsson som publicerade inlägget, men att bevisningen inte räcker för att det ska kunna anses styrkt att det var just han som gjorde det. Till detta kommer att Frej Larssons egna uppgifter om att han har ett team av personer som har tillgång till hans Instagram och som hjälper honom att publicera saker där inte framstår som osannolika, och att dessa uppgifter varken har bestritts eller motbevisats av åklagaren.

Slutsatsen blir att det inte är styrkt att det var Frej Larsson som lade ut det aktuella Instagraminlägget. Åtalspunkten 1, som bygger på den förutsättningen, ska därför ogillas.

Hot mot tjänsteman den 25 februari 2018 – låten på Spotify

Av utredningen rörande den här åtalpunkten har bl.a. följande framgått. Låtarna ”Då ska hon skjutas” och ”#attgöraenannika” laddades upp på Spotify via aggregatorn Amuse AB och fanns tillgängliga där den 25 – 28 februari i år. De streamades cirka 27 000 respektive 14 000 gånger. I den förstnämnda låten finns ord som åklagaren påstått utgör hot mot tjänsteman.

Har Frej Larsson skrivit låten och texten, och sett till att den laddats upp på Spotify?

Åklagaren har i gärningsbeskrivningen bl.a. gjort gällande att Frej Larsson dels skrivit låten och texten, dels sett till att musiken har lagts upp på Spotify. Frej Larsson har erkänt att han skrivit delar av låten och texten, men har varken erkänt eller förnekat att han sett till att den lagts upp på Spotify. Tingsrätten inleder med att pröva dessa frågor.

Åklagaren har som bevisning åberopat att det anges på Spotify att låten är ”av Frej Larsson” och att det under ”Upphovspersoner” anges att den är framförd av Frej Larsson, och skriven av Frej Larsson och Young Earth Sauce. I den inspelade livesändningen från Instagram som åklagaren åberopat pratar Frej Larsson om sin delaktighet i både skrivandet och publiceringen av låten. Frej Larsson har också själv vid huvudförhandlingen sagt att han skrivit och framfört delar av låten och texten. Åklagaren har, på samma sätt som i fråga om Instagraminlägget, också hänvisat till att övrig bevisning visar att Frej Larsson velat hämnas på Annika Ljung och att det talar för att det är just han som skrivit låten och texten.

Tingsrätten konstaterar att Frej Larsson i den inspelade livesändningen från Instagram mycket engagerat och detaljerat har beskrivit sin delaktighet i låten ”Då ska hon skjutas”, och att detta genomgående gjorts i jag-form. Han har bl.a. beskrivit sina känslor, hur bråttom det var att skriva låten, att han handlade i affekt och att han skickade igenom meddelandet. På frågor från åklagaren om vad han

menat med dessa uttalanden, om det nu inte var han som skrev och publicerade, har han haft svårt att lämna förklaringar.

Enligt tingsrätten utgör framför allt Frej Larssons egen berättelse i den inspelade livesändningen men också – när det gäller frågan om vem som skrivit den – informationen på Spotify övertygande bevisning för att det är Frej Larsson som har skrivit låten och texten och sett till att låten lagts upp på Spotify.

Gärningspåståendet är i den delen därmed styrkt. Frej Larsson har vid huvudförhandlingen inte närmare redogjort för vilka delar han själv har skrivit och har inte kunnat minnas om han lagt upp den på Spotify eller om någon annan med åtkomst till den gemensamma drop-boxen kan ha gjort det. Tingsrätten anser att dessa uppgifter, som varit tämligen vaga, inte motbevisar eller särskilt förtar åklagarens bevisning.

Sammantaget gör tingsrätten därför bedömningen att åklagaren har styrkt att det är Frej Larsson som skrivit låten och texten och att han sett till att den laddats upp. Det förhållandet att möjligen ytterligare personer varit delaktiga förändrar inte den bedömningen.

Kan texten, objektivt sett, inte utgöra ett hot om våld?

Frej Larsson har invänt att texten objektivt sett inte kan anses utgöra hot om våld och att han redan av det skälet inte kan dömas för brott. Tingsrätten prövar den invändningen.

Texten som avses, som återfinns i en av verserna, är alltså följande.

Ett inlägg på på insta, jag knullar hela din insats, jag knullar din familj, knullar där du bor blåser dig som jag var vindkraft. Ge tillbaka min dator med skivan annars kommer jag skriva Annika Ljung är en ful fisk och då ska alla små fiskar få lida.

Med åtalet avses också orden ”då ska hon skjutas”, som med en känd födelsedagssång som melodi upprepas som en slags refräng genom hela låten.

Ett hot om våld kan uttryckas på olika sätt, t.ex. genom ord eller agerande, och behöver inte vara explicit för att vara straffbart. Påstådda hot bedöms i det sammanhang de förekommer, och även ord som är till synes och objektivt ofarliga kan bedömas som hotfulla. Den rent språkliga analysen av texten ska beaktas, men är inte av avgörande betydelse.

Det råder för tingsrättens del inget tvivel om att innebörden av både orden ”då ska hon skjutas” och framför allt den sista meningen i den angivna versen språkligt och i sitt sammanhang kan anses innefatta ett hot om våld. Att orden sjungs med viss melodi innebär inte att de därmed inte kan anses innehålla hot. Frej Larsson har beträffande verstexten tryckt på betydelsen av att han lagt till ordet ”skriva”, och att orden objektivt sett därför inte kan anses hotfulla. Tingsrätten instämmer inte i det. Det finns en uppmaning till Annika Ljung att agera på visst sätt, annars kan i förlängningen något hända som gör att hon ska få lida.

Frej Larssons invändning om att texten i låten som åtalet avser objektivt sett inte kan utgöra ett hot godtas därmed inte.

Har Annika Ljung har uppfattat hotet som allvarligt menat?

Annika Ljung har detaljerat och tydligt berättat om hur hon har uppfattat de inlägg på Instagram som hon tagit del av. Hon har beskrivit att hon tog inlägget den 10 februari på allvar, att hon kände stor oro och rädsla och att hon därefter hade personskydd under tre veckor. Hon har också berättat att hon inte hört hela låten ”Då ska hon skjutas”, eftersom hon fått råd om att låta bli, men att hon vet hur texten lyder och att hon uppfattat också det hotet som allvarligt. Hon har varit rädd både för Frej Larsson och för hans 30 000 följare.

För tingsrättens del har det stått klart att Annika Ljung har uppfattat situationen i dess helhet som hotfull. Hon har också vidtagit åtgärder med anledning av det första Instagraminlägget. Hon har sagt att hon blev rädd också på grund av texten i låten men har lämnat något mer vaga uppgifter om hur hon uppfattade det hotet, som hon inte själv hört men fått berättat för sig. Det kan nämnas att det förhållandet att Annika Ljung känt sig rädd för vad Frej Larssons följare kan göra har inte någon direkt betydelse för prövningen av åtalet, som utgår från att det är Frej Larsson som hotat henne med våld. Tingsrättens sammantagna bedömning är att Annika Ljung har uppfattat hela situationen som hotfull och att hon uppfattat att också hotet som framfördes i låten varit allvarligt menat.

Har Frej Larssons hot har varit ägnat att uppfattas som allvarligt menat?

Åklagaren har i gärningspåståendet angett att det var fråga om hot om våld och hot om brottslig gärning på ett sätt som hos Annika Ljung varit ägnat att framkalla allvarlig fruktan för hennes personliga säkerhet. Som tidigare angetts anser tingsrätten att det för straffansvar krävs att hotet varit ägnat att uppfattas som allvarligt menat.

Frej Larsson har förnekat att han velat hota Annika Ljung med våld. Han har framhållit att han inte är våldsam och att han inte har något s.k. våldskapital. Han har sagt att han varit mycket noga med att lägga in ordet ”skriva” för att visa att det är så han uttrycker kritik. Frej Larsson har sagt att hela låten handlar om kritik mot hur samhället och poliser behandlar outsiders. Han har medgett att han skulle ha kunnat vara irriterad på Annika Ljung på grund av hennes uttalanden i media efter spelningen på Kågelbanan. Han har samtidigt hävdade att textraderna inte är riktade till polisen Annika Ljung, utan till guldfisken med samma namn.

Tingsrätten konstaterar att Frej Larssons uppgifter varit till viss del motsägelsefulla. Om budskapet i dess helhet skulle varit riktat till guldfisken är det svårt att se behovet av att lägga till ordet ”skriva” i versen för att förtydliga att det rörde sig om

att uttrycka samhällskritik. Det som däremot har varit tydligt är att Frej Larsson har varit upprörd över Annika Ljungs uttalanden i media, som han menar att hon inte borde gjort, och att han i vart fall har velat kritisera henne för dessa. Han har kallat hennes agerande för livsfarligt. Som tingsrätten redan konstaterat är det utrett att uttalandena i stort är riktade till polisen Annika Ljung och inte till guld fisken. Särskilt tydligt är detta i låttexten, som bl.a. handlar om den av polisen beslagtagna datorn.

Syftet med texten måste, enligt tingsrätten, bedömas i det större sammanhanget, dvs. också med beaktande av resten av låten, låten ”#attgöraenannika” som också laddades upp och den övriga kommunikation som förekommit från Frej Larssons Instagramkonto. Tingsrätten anser att också den genre som Frej Larssons låt hör till, rapmusiken, måste betraktas som relevant i sammanhanget.

Det har i målet inte presenterats någon utredning kring rapmusik i allmänhet eller Frej Larssons musik i övrigt. Det får dock anses allmänt känt att det inom rapmusiken är inte ovanligt med grovt språk och våldsreferenser. Frej Larsson har påstått att han använder sådant språk, som kan vara våldsironiserande, och bildspråk. Han har beskrivit att han ägnar sig åt gränsöverskridande konst. Det har inte kommit fram något som talar emot Frej Larssons egna uppgifter. Som utgångspunkt godtar tingsrätten därför att grovt språk, som innehåller våldsreferenser, inte är ovanligt heller för Frej Larsson.

Den sammantagna bilden av den kommunikation som Frej Larsson riktat mot Annika Ljung är att han har varit kritisk, provokativ, i viss mån aggressiv och att han använt våldsreferenser och hot, bl.a. om att slå polisman. Den typen av kommunikation kan, särskilt om den pågår under en längre tid, uppfattas som väldigt obehaglig att vara mottagare av. Det har inte påståtts att Frej Larsson varit beredd att faktiskt utöva våld mot Annika Ljung, men det krävs inte heller för att ett hot ska anses vara allvarligt menat.

Tingsrätten har dock inte, på den utredning som har presenterats, uppfattat att Frej Larsson faktiskt har avsett att hota Annika Ljung med våld. Tingsrätten anser att det mesta talar för att Frej Larssons huvudsyfte har varit att kraftfullt, med sitt språkbruk, protestera mot att en polis uttalat sig i fråga om vilka spelningar som arrangörer bör boka.

Det är därmed inte bevisat att Frej Larsson har haft direkt uppsåt att hota Annika Ljung och det har heller inte bevisats att han insett att hon uppfattat att han gjort det. Frågan är om han har haft någon annan form av uppsåt, som gör att han ändå kan fällas för hotet. Det skulle förutsätta att det är utrett att Frej Larsson har insett att ett hot av det här slaget typiskt sett riskerar att uppfattas som allvarligt menat, och att det är ställt bortom rimligt tvivel att han varit likgiltig inför den effekten, dvs att han trots medvetenhet om den risken ändå har hotat målsäganden (s.k. likgiltighetsuppsåt). Det handlar alltså inte om en bedömning av vad Frej Larsson borde ha insett, utan om vad som utretts att han insett.

Det som kan tala för att Frej Larsson insett risken för att texten i låten skulle uppfattas som ett allvarligt menat hot om våld är att han skrev låten just när han släppts från att ha varit frihetsberövad på grund av misstanke om brott genom Instagraminlägget i åtalspunkten 1. Han lär därmed ha varit på det klara med att i vart fall det tidigare Instagraminlägget hade uppfattats som hotfullt. Att texten riktar sig till en person, och inte till en polismyndighet, talar också för att han insett risken.

Det som kan tala emot att Frej Larsson förstod att låten kunde riskeras att uppfattas som ett allvarligt menat hot om våld är att det är fråga om några rader i en vers, mitt i en låt som i övriga delar handlar om annat, och att språkbruket trots allt är avsevärt mindre hotfullt än i texten i Instagraminlägget som avses i åtalspunkten 1. Orden i refrängen löper genom hela låten och kan vara riktade mot målsäganden, men kan också vara riktade mot annat. Vidare har Frej Larsson själv noga pekat på att han

lagt till att han ska ”skriva” att Annika Ljung är en ful fisk. Frej Larsson har i låten jämfört med i Instagraminlägget, trots att han enligt egen uppgift, handlade i affekt, tonat ned sitt språk. Låten ”#attgöraenannika”, som laddades upp samma dag, innehåller kritik och obehagliga uttalanden, men avslutas med orden att ”kärlek är den enda vägen ur det här”, vilket kan tala för att Frej Larsson velat förtydliga att han inte avsett använda våld. Frej Larssons egna uppgifter om att låten som åtalet avser enbart handlar om samhällskritik måste också beaktas.

Sammantaget anser tingsrätten att utredningen i målet med viss styrka talar för att Frej Larsson insett att hotet i låttexten typiskt sett var sådant att det riskerade att uppfattas som ett allvarligt menat hot om våld och att han trots det framfört det. Bevisningen är dock inte tillräcklig för att det ska anses styrkt, bortom rimligt tvivel, att det är på det viset.

Frej Larsson har därmed inte haft sådant uppsåt att hota Annika Ljung som krävs för att han ska kunna dömas för hot mot tjänsteman den 25 februari 2018. Åtalspunkten 2 ska därför ogillas.

Skadestånd

Eftersom Annika Ljung har begärt skadestånd i anledning av brott, och åtalet genom denna dom ogillas, ska hennes anspråk också ogillas.

Övrigt

Försvaren ska tillerkännas ersättning av allmänna medel för sitt uppdrag med begärt belopp, som är skäligt. Kostnaderna för försvaret stanna på staten.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

DOM
2018-10-29

B 2307-18

Avdelning 2

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 1.

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 19 november 2018.

Maria Hellberg

I avgörandet har också deltagit nämndemännen Sven Lindeberg (skiljaktig), Anneli Saksa (skiljaktig) och Mårten Svensson Risdal. Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING

Nämndemännen Sven Lindeberg och Anneli Saksa är skiljaktiga i fråga om åtalspunkten 2 och anför följande.

Vi instämmer i att det varit fråga om ett hot om våld som Annika Ljung uppfattat som allvarligt menat, och i att Frej Larssons huvudsyfte med låten har varit att kraftfullt, med sitt språkbruk, protestera mot att en polisman uttalat sig i fråga om vilka spelningar som arrangörer bör boka. Vi är därmed eniga med rättens övriga ledamöter att Frej Larsson inte har haft direkt eller indirekt uppsåt till gärningen. Däremot anser vi att domen i fråga om bedömningen av hans s.k. likgiltighetsuppsåt ska ha följande lydelse.

Frej Larsson skrev låten just när han släppts från att ha varit frihetsberövad på grund av misstanke om brott genom Instagraminlägget i åtalspunkten 1 och han måste ha varit helt på det klara med att det tidigare Instagraminlägget hade uppfattats som hotfullt. Att han sedan valt att tona ned språkbruket i låttexten, jämfört med i Instagraminlägget, har ingen nämnvärd betydelse för bedömningen.

Sammantaget räcker bevisningen för att det ska anses styrkt att Frej Larsson insåg att hotet i låttexten typiskt sett var sådant att det kunde riskeras att uppfattas som allvarligt menat och att detta inte hindrade honom från att ändå skriva låten och se till att den laddades upp på Spotify. Han har därmed haft s.k. likgiltighetsuppsåt att hota Annika Ljung.

Det har vidare framgått att hotet har riktats mot polisen Annika Ljung för att hämnas hennes tjänsteåtgärd, som innefattade att svara på frågor i media om insatsen på Kägelbanan. Genom att hotet publicerats på Spotify får det också anses ha varit ämnat att komma till Annika Ljungs kännedom. Hotet var av sådant slag att det normalt duger för att hos den hotade inge farhågor för att hotet ska kunna förverkligas.

Att bifalla åtalet i den här delen står inte i strid med Frej Larssons rätt till yttrandefrihet enligt svensk lag eller Europakonventionen. Frej Larsson ska därför dömas för hot mot tjänsteman den 25 februari 2018.

Frej Larsson har alltså gjort sig skyldig till hot mot tjänsteman vid ett tillfälle. Straffvärdet för brottet motsvarar ett fängelsestraff på ungefär en månad. Våld eller hot mot tjänsteman är ett brott av sådan art att det föreligger en stark presumtion för att påföljden ska bestämmas till fängelse. Denna presumtion kan dock brytas om det föreligger särskilda skäl för att välja en annan påföljd än fängelse.

Frej Larsson är inte tidigare dömd för annat än ringa narkotikabrott. Frivården har bedömt att återfallsrisken är låg och att Frej Larsson är lämplig att utföra samhällstjänst. Frej Larsson har samtyckt till att utföra samhällstjänst, om det skulle bli aktuellt. Det saknas anledning att befara att Frej Larsson kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet och han bedöms kunna utföra samhällstjänst. Frej Larsson ska därför dömas till villkorlig dom i förening med samhällstjänst. Om fängelse valts som påföljd skulle strafftiden ha bestämts till en månad. Tiden för samhällstjänst bör bestämmas till 50 timmar.

Överröstade i ansvarsfrågan rörande åtalpunkten 2 är vi i övrigt ense med rättens övriga ledamöter.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga inom 3 veckor

Överklaga skriftligt inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se